

Palkansaajasäätiö

Säätiön toiminnan tarkoitus ja sen toteuttaminen

Säätiö jatkoi sääntöjensä mukaisen tarkoituksen toteuttamista ylläpitämällä STS-pankkimuseota ja pankin arkistoa sekä edistämällä säästäväisyyttä ja palkansaajien taloudellista tietämystä.

Säätiön toiminnan painopiste keskittyi toimintavuonna edelleen palkansaajien taloudellisen tietämyksen edistämiseen mm. jakamalla stipendejä ja apurahoja tutkimukseen, koulutukseen ja tiedotukseen. Apurahoja jaettiin vuonna 2001 noin 1,5 miljoonaa markkaa. Arkistoa, museota ja historiahanketta hoidettiin vakiintuneeseen tapaan, mutta niiden prosentuaalinen osuus säätiön varainkäytöstä vähentyi.

Toiminnan kehitys

Vuosi 2001 oli sijoitustoiminnan kannalta heikko. Säätiön omaisuuden käypä arvo väheni toimintavuoden aikana noin 220:stä miljoonasta markasta (n. 37 milj. euroa) runsaaseen 180:een miljoonaan markkaan (n. 30 milj. euroa). Tulos muodostui kuitenkin kohtuullisen hyväksi, eli noin 5,7 milj. markaksi (n. 0,95 milj. euroa). Apurahoja jaettiin jokseenkin yhtä paljon kuin vuonna 2000.

Säätiön toiminta perustui toimintavuonna valtuuskunnan edellisen vuoden syyskokouksessa hyväksymään toimintasuunnitelmaan vuosille 2001-2003. Suunnitelmassa asetettiin tavoitteet sekä säätiön varainhoidolle että sen varsinaiselle toiminnalle.

Säätiö pitää edelleen taloudellisina tavoitteenaan omaisuuden käyvän arvon nostamista tarkastelujakson lopussa vähintään alkuperäisen peruspääoman suuruiseksi, eli noin 42:een miljoonaan euroon (250 milj. mk). Asetettu tavoite pyritään saavuttamaan varovaisella riskiprofiililla. Lisäksi tavoitteena on parantaa varsinaisen toiminnan laatua ja pitkäjänteisyyttä ja pitää vuotuinen apurahojen jako olosuhteiden salliessa vähintään 250 000 euron tasolla.

Toimintakertomus

STS-pankkimuseo

Säätiön ylläpitämä STS-pankkimuseo Paasivuorenkatu 3:ssa oli avoinna yleisölle tilauksesta. Museossa esillä oleva aineisto kattaa työväen pankkien koko historian Helsingin Työväen Säästöpankin perustamisesta STS-pankki

Oy:n toiminnan loppumiseen. Toimintavuonna alettiin valmistella museon siirtämistä osaksi laajempaa kokonaisuutta, mahdollisesti Tampereella toimivan Työväen Keskusmuseon yhteyteen. Syynä muutokseen on osittain nykyisten tilojen vuokrasopimuksen päättymisen, osittain se, että museon vetovoima itsenäisenä yksikkönä on ajan myötä selvästi vähentynyt.

STS-pankin arkisto ja historia

Toimintavuoden aikana jatkettiin työväen säästöpankkien valokuva-arkiston kuvien tunnistusta ja luokittelua. Tunnistuksen ja luokituksen suorittavat Työväen Arkisto ja STS-pankkikilta ry säätiön antamien avustusten avulla. Työt STS-pankin historiahankkeen kannalta merkittävimpien henkilöarkistojen luettelointiseksi jatkuivat ja mm. Eero Rantalan henkilöarkisto saatiin jo valmistelluksi. Kalevi Sorsan ja Ulf Sundqvistin arkistojen pankkitoiminnan kannalta kiinnostavia osia päästäneen järjestämään vuoden 2002 aikana. Projektin kokonaistavoitteena on saada merkittävimpiin pankin loppuvaiheen historiaan liittyviin henkilöarkistoihin sisältyvä aineisto järjestetyksi ja historiankirjoituksen käyttöön. Henkilöarkistojen osalta yhteistyökumppanina on Työväen Arkiston ohella Kansan Arkisto.

Apurahat

Apurahatoiminnan valmistelu, koordinointi ja seuranta toteutettiin edelleen apurahatoimikunnassa, johon kuului kuusi jäsentä. Toimikunnan puheenjohtajana toimi säätiön hallituksen puheenjohtaja Markku Hyvärinen. Apurahojen jaosta päätti säätiön hallitus. Toimintavuonna jaettiin seuraavat apurahat:

Suomen Kuluttajaliitolle, 120 000,- mk nuorten ylivelkaantumista käsittelevän projektin jatkamiseen

Palkansaajien Tutkimuslaitokselle 600 000,- mk taloudellista eriarvoisuutta (100 000,-), PT:n ennusteen kehittämistä (200 000,-) ja rakenteellisen työttömyyden seuranta ja mittaamista (150 000,-) koskeviin tutkimusprojekteihin sekä Talous- ja Yhteiskunta -lehden kehittämiseen (150 000,-)

TSL:lle 250 000,- mk talouden globalisaatiota käsittelevään koulutushankkeeseen.

STS-pankkikillalle 20 000,- mk.

Kari Laitiselle Suomi 2015 -kurssille osallistumisen kuluihin 25 000,- mk

Julkisen talouden mikrosimulaatiomallia koskevan tutkimushankkeen käynnistämiseen 100 000,- mk.

Työväen Arkistolle STS-pankin historiahankkeen valmistelutöihin (mm. henkilöarkistojen järjestämiseen) 150 000,- mk.

Tutkija Ossi Korkeamäelle 70 000,- markkaa työvoiman kysynnän vaikutuksia käsittelevään väitöskirjaan Lisäksi toimikunta totesi, että em. tutkimuksen jatkorahoitukseen palataan ensi kevään kokouksessa.

Valtion Taloudellisen tutkimuskeskuksen julkaisusarjassa julkaistavan "Labour Market Institutions and Employment -kirjan julkaisemiseen osarahoituksena 40 000,- markkaa.

Kansan Sivistystyön Liitolle koulutushankkeeseen "Euro tulee, oletko valmis", johon kuuluu mm. kymmenen valtakunnallista tilaisuutta ja radio-ohjelma, 100 000,- markkaa.

Valistustyö ja Vapaa Kansanvalta ry:lle yhteistyössä TSL:n ja SDP:n kanssa toteutettavaan ympäristöpolitiikkaa, hyvinvointiyhteiskuntaa, Euroopan Unionia ja aluepolitiikkaa käsittelevään koulutushankkeeseen, johon kuuluu mm. 4 valtakunnallisen ja 6 alueellisen seminaarin järjestäminen 200 000,- markkaa.

Helsingin Yliopiston Yhteiskuntahistorian laitokselle ikääntyvien naisten toimeentulostrategioita käsittelevään tutkimushankkeeseen liittyvän seminaarin järjestämiseen 30 000,- markkaa.

Merja Leskiselälle matka-apuraha osallistumiseen kansalaisjärjestön seuraajana WTO:n ministerikokoukseen Dohassa, Qatarissa, liittyen TSL:n kanssa yhteistyössä toteutettavaan talouden globalisaatiota koskevaan koulutusprojektiin 20 000,- mk.

Professori B. Vivekanandanin Suomen-vierailun tukemiseen 10 000,- markkaa.

Säätiön hallinto

Valtuuskunta

Säätiön valtuuskunnan jäsenten lukumäärä oli 29. Sääntöjen mukaan kolmannes jäsenistä on vuosittain erovuorossa. pidetyssä valtuuskunnan kokouksessa valtuuskunnan jäsenmääräksi vahvistettiin edelleen 29. Valtuuskunnan jäsen Markku Riipinen kuoli toimintavuoden lopussa, joten jäsenmäärä oli vuoden lopussa 28.

Valtuuskunnan jäseniä vuonna 2001 olivat:

Matti Ahde
 Lasse Eskonen
 Esko Grekelä
 Aarne Heikkilä
 Eero Hoffrén
 Soili Häkkinen
 Eero Hämäläinen
 Erkki Jaakkola
 Kai Kalima
 Jukka Kinos
 Juhani Lahtinen
 Marja-Leena Lehtimäki
 Antti Mäkinen
 Juha Mäkinen
 Tauno Mäkinen
 Jouko Nuutinen
 Simo Ojanen
 Helena Pihlajasaari
 Markku Puurula
 Jussi Ranta
 Markku Riipinen (kuollut 25.12. 2001)
 Ossi Roininen
 Ralf Sund
 Yrjö Suuniittu
 Jukka Tamminen
 Liisa Vannekari
 Reijo Vrang
 Raimo Vuorinen
 Harri Ylönen

Valtuuskunta on pitänyt kaksi kokousta: 31.5. 2001 ja 27.11. 2001.

Valtuuskunnan puheenjohtajana on toiminut YTM Raimo Vuorinen, I varapuheenjohtajana puoluesihteerinä Ralf Sund ja II varapuheenjohtajana toiminnanjohtajana Aarne Heikkilä.

Valtuuskunnan syyskokouksessa puheenjohtajaksi valittiin edelleen Raimo Vuorinen, I varapuheenjohtajaksi toiminnanjohtaja Jukka Tamminen ja II varapuheenjohtajaksi edelleen Aarne Heikkilä.

Valtuuskunnan kevätkokouksessa kokouksesitelmän piti tutkimuskoordinaattori Pekka Sauramo ja syyskokouksessa ministeri Per-Erik Lundh.

Hallitus ja asiamies

Säätiön hallituksen jäsenmäärä on ollut kaksitoista. Hallitukseen ovat vuonna 2001 kuuluneet seuraavat jäsenet:

Markku Hyvärinen puheenjohtaja
 Maunu Ihalainen varapuheenjohtaja
 Kaarlo Johansson varapuheenjohtaja
 Jari Jääskeläinen
 Arpo Heinonen
 Markku Koskinen
 Tanja Lehmuskoski
 Raimo K. Mäkelä
 Paula Ojala-Ruuth
 Maj-Len Remahl
 Risto Salonen
 Martti Turkka

Säätiön hallitus on kokoontunut viisi kertaa. Säätiön osa-aikaisena asiamiehenä on toiminut OTL Tuomas Harpf.

Hallituksen erovuorossa olleista jäsenistä valittiin valtuuskunnan syyskokouksessa Maunu Ihalainen, Markku Koskinen ja Martti Turkka uudelleen sekä Kaarlo Johanssonin tilalle uutena jäsenenä Matti Tokkari.

Tilintarkastajat

Säätiön varsinaisina tilintarkastajina ovat toimineet KHT-yhteisö KPMG Wideri Oy Ab ja Matti Pirnes HTM sekä varalla Lasse Lehti, HTM. Valtuuskunnan syyskokous valitsi entiset tilintarkastajat jatkamaan tehtävissään.

Säätiön Internet-sivut

Säätiöllä on Internet-kotisivut osoitteessa www.palkansaajasaatio.fi. Kotisivuilla kerrotaan säätiön historiasta ja toiminnasta, STS-pankkimuseosta

sekä säätiön jakamista apurahoista. Kotisivuilta on myös ladattavissa säätiön kolmen viime vuoden tilinpäätökset ja tilintarkastuskertomukset.

Säätiön talous

Säätiön sijoitussalkusta yli 50 % oli edelleen sijoitettuna Nordean osakkeisiin. Osakemarkkinoiden epävarmuustekijöiden ja Nordean kurssilaskun vuoksi säätiö hidasti osakesalkun hajautusta. Toimintavuoden aikana luovuttiin yksittäisiin osakkeisiin sijoittamisesta lähes kokonaan ja siirryttiin rahastosijoittamiseen. Tarkoituksena on mm. salkun allokaation parempi hahmotettavuus ja rahastojen tarjoamat mahdollisuudet turvata markkinaoperaatioilla omaisuuden arvon säilyminen erilaisissa muutostilanteissa.

Sijoitustoiminnan tuotot jakautuivat talletusten ja joukkovelkakirjalainojen korkoihin (1,58 milj. mk), osinkoihin (2,87 milj. mk) ja myyntivoittoihin, jotka olivat netotettuina 3,95 milj. mk. Sijoitustoiminnan kuluihin kirjattiin arvonalennuksia yhteensä 5,18 milj. mk ja arvonalennusten palautuksia 4,01 milj. mk.

Sijoitustoiminnan valmistelusta, koordinoinnista ja toteutuksesta huolehti kolmijäseninen sijoitustoimikunta, jonka puheenjohtajana toimi Raimo K. Mäkelä.

Tulevaisuuden näkymät

Säätiön varsinainen toiminta jatkuu sääntöjen määrittämällä tavalla entisten vuosien kaltaisena. Vuonna 2002 jaettavien apurahojen ja avustuksien määrä pysynee ennallaan. Omaisuuden hajautusta jatketaan riskien vähentämiseksi.

Tilikauden tulos

Tilikauden ylijäämäksi muodostui 5 706 567,49 mk (959 775,75 euroa). Hallitus esittää, että ylijäämä siirretään edellisten tilikausien alijäämä -tilille.

PALKANSAAJASÄÄTIÖ

T U L O S L A S K E L M A (euro)

	01.01.- 31.12.2001	01.01.- 31.12.2000
VARSINAINEN TOIMINTA		
STS-PANKKIMUSEO		
Kulut	-15 272,14	-15 485,90
STS-PANKIN ARKISTO JA		

HISTORIA		
Kulut	-31 955,71	-21 864,43
APURAHAT JA AVUSTUKSET		
Kulut	-261 111,76	-231 258,40
YHTEISET KULUT		
Kulut		
Henkilöstökulut	-62 558,37	-53 826,26
Poistot	-1 510,10	-2 013,47
Muut kulut	-44 062,10	-44 443,46
	-108 130,57	-100 283,19
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-416 470,17	-368 891,92
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
Osinkotuotot	483 321,00	509 548,18
Korkotuotot	265 515,21	347 307,50
Vuokratuotot	243 304,19	0,00
Myyntivoitot	664 880,39	3 549 510,45
	1 657 020,78	4 406 366,13
Kulut		
Korkokulut	-382,04	-8,24
Muut rahoituskulut	-242 480,90	-738 573,33
Vastikkeet sijoituksista	-37 911,91	0,00
	-280 774,86	-738 581,57
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	1 376 245,92	3 667 784,56
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	959 775,75	3 298 892,64
T A S E (euro)		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	42 046 981,62	42 046 981,62
Edell. tilikausien ali-/ylijäämä	-20 203 079,19	-23 501 971,83
Tilikauden yli-/alijäämä	959 775,75	3 298 892,64
	-19 243 303,43	-20 203 079,19
	22 803 678,18	21 843 902,43
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Siirtovelat	27 066,41	7 080,85
Muut velat	75 504,79	73 691,57
	102 571,20	80 772,43
	22 906 249,38	21 924 674,86